

Міністерство освіти і науки України

Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Навчально-науковий інститут фінансів, економіки,
управління та права
Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА: ДЕРЖАВА, РЕГІОН, ПІДПРИЄМСТВО

Матеріали X Міжнародної
науково-практичної конференції

13 травня 2026 р.

Полтава
2026

Література

1. Leveraging economic migration for development: A briefing for the World Bank Board. Washington, DC: *World Bank*, 2019. 106 p. <https://documents1.worldbank.org/curated/en/461021574155945177/pdf/Leveraging-Economic-Migration-for-Development-A-Briefing-for-the-World-Bank-Board.pdf>.
2. The 2025 Human Development Report. New York: *United Nations Development Programme (UNDP)*, 2025. 324 p. <https://hdr.undp.org/system/files/documents/global-report-document/hdr2025reporten.pdf>.
3. Людський розвиток в Україні. Пріоритети національної політики мінімізації асиметрії українського ринку праці / кер. авт. кол. О.І. Цимбал; Ін-т демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України. К.: Академперіодика, 2021. 210 с. https://idss.org.ua/arhiv/Block_Libanova_Ludskij_rozvytok_web.pdf.
4. Vasylytsiv, T., Lupak, R., Kunytska-Iliash, M., Levytska, O., Mulska, O. Instruments of regional policy for human resources conservation by means of regulation of external youth migration of rural territories of the Carpathian region. *Agricultural and Resource Economics*. 2020. No. 6(3). P. 149-170. <https://doi.org/10.22004/ag.econ.305558>.
5. Mulska, O., Vasylytsiv, T., Voznyak, H., Mitsenko, N., Kaplenko, H., Ivaniuk, U. International Remittances, Human Resources Outflow & Economic Growth: Dynamic Regression Models. *WSEAS Transactions on Financial Engineering*. 2024. No. 2. P. 23-33. <https://doi.org/10.37394/232032.2024.2.3>.

УДК 336

Птащенко Ліана Олександрівна,

доктор економічних наук, професор

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

ІНТЕГРАЦІЯ КОМПЛАЄНС-СИСТЕМ У СТРАТЕГІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД

Міжнародний досвід інтеграції комплаєнс-систем у стратегії сталого розвитку підприємств демонструє різноманітні підходи та моделі, що розвинулися в різних регіонах світу під впливом національних особливостей регулювання, культурних традицій та економічних пріоритетів. Аналіз найкращих світових практик свідчить про поступову еволюцію від формального дотримання регуляторних вимог до стратегічної інтеграції комплаєнс-функції в систему корпоративного управління як драйвера довгострокової конкурентоспроможності та сталого розвитку. Комплексний підхід до регулювання охорони довкілля та корпоративної відповідальності в країнах Європейського Союзу дозволив створити унікальну екосистему для розвитку інтегрованих комплаєнс-систем.

Заслугує на увагу досвід упровадження механізму вуглецевого коригування на кордонах ЄС (СВАМ), який демонструє, як регуляторні інновації можуть трансформувати глобальні ланцюги поставок та стимулювати інтеграцію комплаєнс-систем у стратегії сталого розвитку. СВАМ вимагає від імпортерів певних товарів до ЄС сплачувати вуглецеву ціну, що забезпечує рівні умови конкуренції між європейськими виробниками та іноземними постачальниками [1]. Це створює потужний стимул для підприємств по всьому світу інтегрувати вуглецевий менеджмент у свої комплаєнс-системи та бізнес-стратегії. Регулюванням упаковки та відходів упаковки ЄС встановлює специфічні цілі зниження відходів пластикової упаковки (10% до 2030 року, 15% до 2035 року та 20% до 2040 року), що вимагає від підприємств

радикального перегляду своїх підходів до управління життєвим циклом продукції та інтеграції принципів циркулярної економіки в комплаєнс-системи.

Північноамериканський досвід, зокрема США та Канади, характеризується більш децентралізованим підходом до регулювання, де ініціативи на рівні штатів та провінцій часто випереджають федеральне законодавство. Каліфорнійський закон про пластикову упаковку та посуд для харчових продуктів, прийнятий у 2022 році, демонструє найамбітніший фреймворк EPR (Extended Producer Responsibility) у США, вимагаючи від пластикової упаковки та посуду бути придатними для перероблення або компостування до 2032 року. При цьому локальні ініціативи можуть створювати каскадний ефект, стимулюючи підприємства інтегрувати комплаєнс-вимоги в загальну стратегію сталого розвитку для забезпечення доступу до великих ринків. Дослідження PwC 2025 року показало, що 82% фінансових фірм планують збільшити інвестиції в технології для автоматизації комплаєнс-діяльності, що підкреслює зростаючу роль технологій у інтеграції комплаєнс-систем [2].

У Азіатсько-Тихоокеанському регіоні напрацьований унікальний підхід, що поєднує державне планування з ринковими механізмами. Зокрема, в Сінгапурі розроблено комплексну стратегію «Smart Nation», яка інтегрує цифрові технології в системи екологічного моніторингу та комплаєнсу, створюючи модель для інших країн регіону. Японський досвід впровадження концепції «Society 5.0» демонструє, як технологічні інновації можуть трансформувати традиційні підходи до комплаєнсу, створюючи інтегровані системи, що одночасно забезпечують регуляторну відповідність та сприяють сталому розвитку. Інший підхід запроваджений у Китайській системі соціального кредитування для корпорацій, за якого комплаєнс-поведінка безпосередньо впливає на доступ до фінансування, державних контрактів та інших бізнес-можливостей, створюючи потужні стимули для інтеграції комплаєнс-систем у корпоративні стратегії.

Галузева специфіка інтеграції комплаєнс-систем у стратегії сталого розвитку проявляється в різних секторах економіки. Так, телекомунікаційна галузь стикається з унікальними викликами, пов'язаними зі швидким технологічним розвитком, регулюванням спектру радіочастот, захистом персональних даних та цифровою інклюзією. Європейські телеком-оператори, такі як Deutsche Telekom та Orange, розробили комплексні ESG-стратегії, що інтегрують комплаєнс-вимоги з цілями декарбонізації, цифрової трансформації та соціальної відповідальності. Енергетичний сектор демонструє особливо тісну інтеграцію комплаєнс-систем з цілями сталого розвитку через regulatory pressure щодо декарбонізації та енергетичного переходу.

Досвід міжнародних корпорацій з інтеграції комплаєнс-систем демонструє кілька успішних моделей. Модель «compliance by design» передбачає вбудовування комплаєнс-вимог у бізнес-процеси на етапі їх проектування, що значно знижує ризики порушень та витрати на їх усунення. Технологічні гіганти, такі як Microsoft та Google, розробили інтегровані платформи, що поєднують комплаєнс-моніторинг з ESG-звітністю та стратегічним плануванням. Фінансовий сектор демонструє передові практики інтеграції, де RegTech рішення дозволяють автоматизувати комплаєнс-процеси та інтегрувати їх із системами ризик-менеджменту та стратегічного планування. Компанія 365AI, яка активно досліджує інтеграцію штучного інтелекту з децентралізованими фізичними інфраструктурними мережами (DePIN), демонструє, як інноваційні підходи можуть створювати синергію між комплаєнс-функцією та технологічним розвитком.

Неухильно зростає роль технологій в інтеграції комплаєнс-систем та стратегій сталого розвитку. Штучний інтелект та машинне навчання дозволяють прогнозувати комплаєнс-ризики, автоматизувати моніторинг відповідності та оптимізувати розподіл

ресурсів між різними ініціативами сталого розвитку. Blockchain технології забезпечують прозорість та можливість відстеження ланцюгів поставок, що необхідно для комплаєнсу з вимогами належної перевірки (due diligence) та боротьби з примусовою працею. Платформи IoT (Internet of Things) створюють можливості для real-time моніторингу екологічних показників та автоматичного звітування про відхилення від встановлених стандартів. Цифрові двійники (digital twins) дозволяють моделювати вплив різних бізнес-рішень на комплаєнс-ризик та показники сталого розвитку до їх практичного впровадження.

При запровадженні комплаєнсу в систему управління бізнесом варто об'єктивно оцінити виклики та бар'єри для інтеграції комплаєнс-систем у стратегії сталого розвитку, що включають: складність координації між різними юрисдикціями, високі витрати на впровадження інтегрованих систем, брак кваліфікованих кадрів та культурний опір змінам. Особливо гостро ці виклики відчуватимуть малі та середні підприємства, які часто не мають ресурсів для розроблення складних інтегрованих систем. Проте досвід показує, що бізнес, який успішно долає ці виклики, отримує значні конкурентні переваги: підвищується ефективність, знижуються ризики, покращується репутація серед стейкхолдерів.

Література

1. IISD. Sustainable Development: Mission and Goals. International Institute for Sustainable Development. 2024. URL: <https://www.iisd.org/mission-and-goals/sustainable-development>

2. Appinventiv. Fintech Software Integration: Why It Matters for Businesses. 2025. URL: <https://appinventiv.com/blog/fintech-software-integration/>

УДК 330.341.1:004.056.5

Дмитренко Алла Василівна,

доктор економічних наук, професор

Прийдан Анастасія Юрїївна, студентка

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

КІБЕРБЕЗПЕКА ЯК КРИТИЧНА СКЛАДОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ В ЦИФРОВУ ЕПОХУ

У сучасних умовах цифрової трансформації глобальної економіки кібербезпека перетворюється з технічного інструменту захисту інформації на стратегічний фактор забезпечення національної економічної безпеки. Активне впровадження цифрових технологій, розвиток Індустрії 4.0, зростання ролі великих даних і штучного інтелекту спричиняють не лише підвищення ефективності економічних процесів, але й появу нових ризиків і загроз.

Згідно з сучасними науковими підходами, цифровізація економіки супроводжується зростанням кіберзагроз, що безпосередньо впливають на стабільність фінансової системи, функціонування критичної інфраструктури та конкурентоспроможність держави [1]. У цьому контексті кібербезпека виступає ключовою складовою системи економічної безпеки, яка забезпечує захист національних інтересів у цифровому середовищі.

Кібербезпека як економічна категорія охоплює сукупність заходів, спрямованих на захист інформаційних ресурсів, цифрових активів та інфраструктури від кіберзагроз. У наукових працях доведено, що кібербезпека є невід'ємною складовою